

The author proves that it is important to use the experience of other countries that have successfully carried out the reforming of the systems of territorial administration. While improving the Constitution of Ukraine in relation to the administrative and territorial structure and organization of the local public authority it is important to determine the territorial basis of local self-government – community; to legislate the concept of local government, community, administrative and territorial unit, locality, organ of local self-government; to define the features of the local public authority at the district and oblast level; to consolidate the effective guarantees of local self-government.

Key words: *territory, authority, community, public administration, territorial organization of power, public authorities, decentralization.*

Стаття надійшла 14 листопада 2016 р.

УДК 342.9;347.73:336.1

**Ю. С. Назар,
І. М. Проць**

СУБ'ЄКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ТА ФІНАНСОВО- ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Досліджено діяльність суб'єктів, що наділені правом застосування заходів адміністративної та фінансово-правової відповідальності за порушення бюджетного законодавства. Проаналізовано повноваження Рахункової палати України, Міністерства фінансів України, органів Державної казначейської служби та Державної аудиторської служби щодо притягнення осіб, винних у порушенні бюджетного законодавства, до адміністративної та фінансово-правової відповідальності.

Виокремлено основні проблеми діяльності суб'єктів, уповноважених застосовувати заходи адміністративної та фінансово-правової відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері.

Запропоновано переглянути доцільність наділення Рахункової палати України повноваженнями щодо складання протоколів про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 164-12 КУпАП, та обґрунтовано необхідність наділити такими повноваженнями органи Державної казначейської служби України.

Ключові слова: *порушення бюджетного законодавства, адміністративна відповідальність, фінансово-правова відповідальність, заходи впливу, суб'єкти застосування.*

Постановка проблеми. Реформування публічного управління у сфері фінансової діяльності держави передбачає зміни і у принципових підходах до публічних фінансів, і організаційні зміни у системі суб'єктів цієї діяльності. Постановою Кабінету Міністрів України № 868 від 28 жовтня 2015 р. було утворено Державну аудиторську службу України (далі – Держаудитслужба) шляхом реорганізації Державної фінансової інспекції [1]. Заходами щодо запобігання корупції в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади (затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України № 803-р від 5 жовтня 2016 р.) передбачено ліквідацію податкової міліції та утворення Служби фінансових розслідувань у системі органів Міністерства фінансів України [2]. Також планується підвищити дієвість системи державного внутрішнього фінансового контролю, зокрема через посилення централізованої координаційної ролі Держаудитслужби та, як наслідок, збільшити рівень інституційної незалежності підрозділів внутрішнього аудиту, що діють при кожному головному розпоряднику бюджетних коштів та в їх закладах і підвідомчих бюджетних установах, шляхом внесення відповідних змін до законодавства [2].

Такі структурні реформи актуалізують наукові дослідження діяльності суб'єктів державного фінансового контролю, зокрема й щодо застосування ними заходів адміністративної та фінансово-правової відповідальності за порушення бюджетного законодавства.

Стан дослідження. Окремі аспекти реалізації повноважень суб'єктів бюджетного контролю щодо притягнення до адміністративної та фінансово-правової відповідальності за порушення бюджетного законодавства були предметом досліджень О. П. Гетьманець, Е. С. Дмитренко, А. Й. Іванського, А. М. Касьяненко, А. О. Монаєнка, О. А. Музики-Стефанчук, Ю. О. Ровинського, Л. А. Савченко, І. А. Сікорської, С. С. Теленика, В. Д. Чернадчука, Н. Я. Якимчук. Проте комплексного наукового аналізу проблем діяльності суб'єктів застосування адміністративно-правових та фінансово-правових примусових заходів за порушення бюджетного законодавства, з урахуванням сучасної правозастосовної практики, здійснено не було.

Метою статті є дослідження діяльності суб'єктів, наділених повноваженнями застосування заходів адміністративної та фінансово-правової відповідальності за порушення бюджетного законодавства, задля надання пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання їх функціонування.

Виклад основних положень. На законодавчому рівні питання застосування заходів відповідальності за порушення бюджетного законодавства та питання бюджетного контролю конструктивно пов'язані.

Про це свідчить і назва та структура розділу V Бюджетного кодексу України (далі – БК України) «Контроль за дотриманням бюджетного законодавства та відповідальність за порушення бюджетного законодавства», і приписи статті 118 БК України «Застосування заходів впливу за порушення бюджетного законодавства». Відповідно до цієї норми суб'єктами застосування такого заходу впливу, як попередження про неналежне виконання бюджетного законодавства з вимогою щодо усунення порушення бюджетного законодавства є будь-який учасник бюджетного процесу, уповноважений на здійснення контролю за дотриманням бюджетного законодавства, суб'єктами застосування більшості інших заходів впливу є Міністерство фінансів України, органи державного фінансового контролю, місцеві фінансові органи та інші державні органи, які відповідно до БК України вважаються органами бюджетного контролю.

У процесі застосування заходів адміністративної відповідальності за порушення бюджетного законодавства органам бюджетного контролю також відводиться важлива роль. Так, відповідно до ст. 255 КУпАП протоколи про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 164-12 КУпАП «Порушення бюджетного законодавства», мають право складати уповноважені на те посадові особи органів державного фінансового контролю та Рахункової палати України.

У статті 110 БК України визначено, що до повноважень Рахункової палати з контролю за дотриманням бюджетного законодавства належить здійснення контролю за надходженням та використанням коштів Державного бюджету України, у тому числі за утворенням, обслуговуванням і погашенням державного боргу, ефективністю управління коштами державного бюджету, використанням коштів місцевих бюджетів у частині трансфертів, що надаються з державного бюджету. Відповідно до статті 4 Закону України «Про Рахункову палату» [3], бюджетний контроль здійснюється за допомогою фінансового аудиту, аудиту ефективності, експертизи, аналізу та інших контрольних заходів, під час яких представниками Рахункової палати України виявляються порушення бюджетного законодавства та фіксуються у звітах. Рахункова палата за результатами здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) регулярно інформує Верховну Раду України, Президента України про результати здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), включаючи факти порушень бюджетного законодавства. У разі виявлення фактів привласнення грошей і матеріальних цінностей, нецільового використання державних коштів і майна, порушень фінансової дисципліни, інших зловживань щодо державних матеріаль-

них цінностей, які мають ознаки кримінального або адміністративного правопорушення, Рахункова палата інформує про них відповідні правоохоронні органи [4].

У системі контролюючих суб'єктів спеціальної компетенції діяльність Міністерства фінансів України має важливе значення тому, що, з одного боку, воно виконує найважливіші функції з управління бюджетним процесом від складання проекту Державного бюджету України до звіту про його виконання, а з іншого – забезпечує об'єктивну оцінку реального стану фінансової системи загалом і бюджетної системи зокрема, відстежує законність формування та використання бюджетних коштів на всіх рівнях бюджетів, втручається у разі необхідності й застосовує коригуючі та превентивні заходи, сприяє виконанню бюджетів, отже, здійснює бюджетний контроль [5, с. 256–257].

Контрольні повноваження Міністерства фінансів України визначені у БК України та Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України». У статті 111 БК України передбачено, що Міністерство фінансів України, здійснюючи контроль за дотриманням бюджетного законодавства на кожній стадії бюджетного процесу, в межах своїх повноважень забезпечує реалізацію єдиної державної політики у сфері контролю за дотриманням бюджетного законодавства, координує та спрямовує діяльність органів виконавчої влади, уповноважених на проведення контролю за дотриманням бюджетного законодавства, визначає основні організаційно-методичні засади та дає оцінку функціонуванню систем внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту тощо.

Основні контрольні повноваження Міністерство фінансів України реалізовує на стадії виконання бюджету. Водночас, як слушно зауважує О. П. Гетьманець, для забезпечення виконання бюджетів Міністерство фінансів України виконує такі функції: регулюючу, яка характерна і місцевим фінансовим органам. Якщо у процесі контролю за виконанням бюджету виявлено, що зміна обставин вимагає менших асигнувань головним розпорядником бюджетних коштів, Міністр фінансів України (керівник місцевого фінансового органу) ухвалює рішення про увідповіднення бюджетного призначення з Державним бюджетом України (місцевим бюджетом) шляхом перерозподілу таких асигнувань; методичну, тобто здійснює методичне керівництво з питань виконання бюджету, проводить моніторинг розроблення та виконання галузевих методичних рекомендацій, підготовлених на базі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку; аналітичну, а саме здійснює аналітичні дослідження впливу державної політики у сфері бюджетного контролю на публічні фінанси та

процесу в бюджетній сфері; нормотворчу, тобто розробляє, опрацьовує та погоджує проекти нормативно-правових актів з питань, що належать до його компетенції, а також готує експертні висновки стосовно визначення вартісної величини впливу законопроектів на доходну чи видаткову частини бюджетів і пропозиції про доцільність їх прийняття, можливість і строки набрання ними чинності; координаційну [5, с. 262–263], тобто здійснює координацію та спрямування діяльності органів виконавчої влади, уповноважених на проведення контролю за дотриманням бюджетного законодавства (підпункт 85 п. 4 Положення про Міністерство фінансів України [6]). Така координація відбувається на підставі Порядку взаємодії Міністерства фінансів України як головного розпорядника коштів державного бюджету та відповідальних виконавців бюджетних програм на всіх стадіях бюджетного процесу [7], відповідно до якого до системи Міністерства фінансів України входять Державна казначейська служба України та Державна аудиторська служба України як суб'єкти бюджетного контролю.

Для реалізації і методичної, і нормотворчої, і координаційної функцій у сфері протидії порушенням бюджетного законодавства Міністерство фінансів України видало низку нормативно-правових актів. Наказом Міністерства фінансів України № 238 від 31 березня 2004 року затверджено Порядок складання та передачі за належністю довідки про порушення бюджетного законодавства та її форми. Такий порядок був затверджений для належного оформлення процесуальних документів, що використовуються у разі ухвалення рішення про зменшення бюджетних асигнувань [8]. У іншому нормативно-правовому акті, прийнятому Міністерством фінансів України, визначено порядок складання та форму протоколу про порушення бюджетного законодавства [9].

Координаційними функціями діяльність Міністерства фінансів України як суб'єкта не лише бюджетного контролю, але й правозастосовного органу у відносинах бюджетно-правової відповідальності не вичерпуються. Відповідно до п.п. 4, 6 Положення про Міністерство фінансів України для виконання покладених на нього завдань цей суб'єкт має право застосовувати такі заходи впливу за порушення бюджетного законодавства:

- призуляти у межах повноважень здійснення бюджетних асигнувань у випадках, передбачених законом;
- зупиняти в установленому законодавством порядку здійснення операцій з бюджетними коштами в разі виявлення порушення бюджетного законодавства. Рішення про застосування таких заходів впливу приймає Міністр фінансів;

– приймати рішення щодо безспірного вилучення коштів з місцевих бюджетів до державного бюджету.

Державна казначейська служба України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну політику в сферах казначейського обслуговування бюджетних коштів, бухгалтерського обліку виконання бюджетів. Завдання Державної казначейської служби України, зокрема під час здійснення контролю за дотриманням бюджетного законодавства, визначені Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України» від 15 квітня 2015 р. № 215 [10].

Відповідно до пп. 4, 6 Положення про Державну казначейську службу України казначейство відповідно до покладених на нього завдань та в установленому законодавством порядку застосовує або здійснює заходи впливу за порушення бюджетного законодавства. Для виконання цього завдання органи Державної казначейської служби мають право надавати попередження про неналежне виконання бюджетного законодавства з вимогою щодо усунення порушення бюджетного законодавства, а також складати протоколи про порушення бюджетного законодавства учасниками бюджетного процесу, на підставі яких зупиняти в межах повноважень, передбачених законом, операції з бюджетними коштами, а також ініціювати призупинення бюджетних асигнувань; порушувати питання щодо притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні бюджетного законодавства згідно із законом. Позитивним моментом нормативно-правового регулювання діяльності Державної казначейської служби України як суб'єкта правозастосування у сфері протидії бюджетним правопорушенням є забезпеченість такої діяльності підзаконним нормами. Методичні рекомендації щодо порядку застосування органами Державної казначейської служби України заходів впливу за порушення бюджетного законодавства (затвержені наказом Державної казначейської служби України № 394 від 29 грудня 2012 року) визначають перелік підстав, які стосуються саме органів казначейства, та умови винесення попередження про неналежне виконання бюджетного законодавства з вимогою щодо усунення порушення бюджетного законодавства, зупинення операцій з бюджетними коштами та інших заходів бюджетно-правової відповідальності [11].

Державна аудиторська служба України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів та який реалізує

державну політику в сфері державного фінансового контролю. Згідно з БК України до повноважень органів Держаудитслужби України з контролю за дотриманням бюджетного законодавства належить здійснення контролю за: 1) цільовим та ефективним використанням коштів державного бюджету та місцевих бюджетів (включаючи проведення державного фінансового аудиту); 2) цільовим використанням і своєчасним поверненням кредитів (позик), одержаних під державні (місцеві) гарантії; 3) достовірністю визначення потреби в бюджетних коштах під час складання планових бюджетних показників; 4) відповідністю взятих бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів відповідним бюджетним асигнуванням, паспорту бюджетної програми (у разі застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі); 5) відповідністю взятих розпорядниками бюджетних коштів довгострокових зобов'язань за енергосервісом затвердженим в установленому порядку умовам закупівлі енергосервісу; 6) веденням бухгалтерського обліку, а також складанням фінансової і бюджетної звітності, паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання (у разі застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі), кошторисів та інших документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету; 7) станом внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту у розпорядників бюджетних коштів.

Відповідно до п. 6 Положення про Державну аудиторську службу України Держаудитслужба відповідно до покладених на неї завдань застосовує заходи впливу за порушення бюджетного законодавства, накладає стягнення до осіб, винних у порушенні законодавства. Органи Держаудитслужби мають право призупиняти в межах повноважень, передбачених законом, бюджетні асигнування, зупинити операції з бюджетними коштами в установленому законодавством порядку, а також застосовувати та ініціювати застосування відповідно до закону інших заходів впливу в разі виявлення порушень бюджетного законодавства [12].

Статистичні дані свідчать, що саме органи Держаудитслужби здійснюють найбільший обсяг роботи щодо застосування заходів впливу за порушення бюджетного законодавства. За п'ять років (2010–2015 роки) органами Держаудитслужби України у 22 838 випадках зупинено операції з бюджетними коштами, у 4 391 випадку призупинено бюджетні асигнування, та у 4 341 випадку зменшено бюджетні призначення (асигнування). Зауважимо, що кількість застосувань заходів впливу за порушення бюджетного законодавства за останні два роки значно знизилась. Так, якщо 2011 року органами Держаудитслужби (Державної контрольно-ревізійної служби) у 1 590 випадках

було призупинено бюджетні асигнування, то 2014 року – в 525 випадках, а 2015 року – в 314 випадках [13]. Така ж тенденція і щодо застосування інших фінансово-правових заходів за правопорушення у бюджетній сфері.

Як бачимо, контрольні повноваження органів Держаудитслужби України забезпечені можливістю застосування заходів впливу за порушення бюджетного законодавства, а на підставі норм КУпАП правом складати протоколи про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 164-12 КУпАП «Порушення бюджетного законодавства». Від імені органів державного фінансового контролю протоколи мають право складати уповноважені на те посадові особи Держаудитслужби України.

Відповідно до статті 255 КУпАП протоколи про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 164-12 КУпАП «Порушення бюджетного законодавства», мають право складати також уповноважені на те посадові особи Рахункової палати України. Однак, на відміну від правового забезпечення адміністративно-юрисдикційної діяльності органів Держаудитслужби, чіткого нормативно-правового регулювання діяльності уповноважених осіб Рахункової палати України (її територіальних органів) щодо складання та направлення протоколів про адміністративні правопорушення не має. Стандарт Рахункової палати «Порядок підготовки і проведення перевірок та оформлення їх результатів» (затверджений постановою Колегії Рахункової палати № 28-6 від 27.12.2004 р.), який ґрунтувався на нормах Закону України «Про Рахункову палату» від 11 липня 1996 р. № 315/96-ВР і втратив чинність на підставі рішення Рахункової палати від 10 листопада 2015 року № 8-8, у п. 1.7 передбачав право працівників Рахункової палати та осіб, залучених до перевірки у разі необхідності, складати протоколи про адміністративні правопорушення. Випадок необхідності вказаний у п. 3.4 цього Стандарту – у разі створення перешкод посадовою особою об'єкта перевірки в роботі суб'єкта перевірки керівник контрольної групи суб'єкта перевірки складає протокол про адміністративне правопорушення і негайно доповідає про це члену Рахункової палати, відповідальному за проведення перевірки. Протокол про адміністративне правопорушення направляється до суду за підписом Голови Рахункової палати або його заступників. Очевидно, що йшлося не про складання протоколу за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 164-12 КУпАП «Порушення бюджетного законодавства».

Приписи чинних законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, що визначають правовий статус та діяльність Рахунко-

вої палати України як суб'єкта бюджетного контролю, узагалі не містять вказівок на можливість складання протоколу про адміністративне правопорушення. Так, відповідно до п. 11 ч. 1 статті 7 Закону України «Про Рахункову палату» від 2 липня 2015 року Рахункова палата у разі виявлення ознак кримінального або адміністративного правопорушення інформує про них відповідні правоохоронні органи. Схожа норма зазначена й у статті 41 цього ж Закону [3].

Деталізовано ці законодавчі приписи у п. 2.3 Методичних рекомендацій з проведення Рахунковою палатою фінансового аудиту (затверджені рішенням Рахункової палати № 5-5 від 22.09.2015), де передбачено, що у разі виявлення фактів привласнення грошей і матеріальних цінностей, нецільового використання державних коштів і майна, порушень фінансової дисципліни, інших зловживань щодо державних матеріальних цінностей, які мають ознаки кримінального або адміністративного правопорушення, Рахункова палата інформує про них відповідні правоохоронні органи [4]. Тобто, складання протоколу про адміністративне правопорушення – порушення бюджетного законодавства та направлення його до суду ні на законодавчому, ні на підзаконному рівні фінансового законодавства не передбачено.

Аналіз статистичних даних діяльності Рахункової палати та її територіальних органів, а також практики розгляду судами справ за статтею 164-12 КУпАП дає змогу стверджувати про відсутність практики складання протоколів про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 164-12 КУпАП «Порушення бюджетного законодавства», уповноваженими особами Рахункової палати. Крім того, реформування Рахункової палати передбачає закріплення за нею статусу вищого незалежного органу зовнішнього аудиту, що діє на підставі Міжнародних стандартів для вищих аудиторських інституцій [14, с. 33]. У цьому розумінні, на нашу думку, недоцільним є наділення такого суб'єкта адміністративно-юрисдикційними повноваженнями щодо складання протоколів про адміністративне правопорушення, оскільки таке повноваження тягне розгляд Рахункової палати як учасника адміністративно-деліктного провадження, що має певні процесуальні обов'язки (збирати докази тощо) та підлягає процесуальному контролю.

Тому доцільним є внесення змін до абзацу 36 п. 1 ст. 255 КУпАП шляхом виключення повноваження Рахункової палати складати протоколи про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 164-12 КУпАП.

Натомість є потреба наділити такими повноваженнями посадових осіб Державної казначейської служби України. Такі особи

виконують значний обсяг роботи щодо виявлення порушень бюджетного законодавства на стадіях виконання та звітування про виконання бюджетів. Зазначена робота характеризується достатньою результативністю. Органи Державної казначейської служби України в межах повноважень, передбачених статтями 112 та 118 Бюджетного кодексу України, за порушення учасниками бюджетного процесу вимог бюджетного законодавства застосовують заходи впливу, визначені статтею 117 БК України.

У січні–вересні 2016 року органами Державної казначейської служби України оформлено 607 протоколів про порушення бюджетного законодавства та складено 652 розпорядження про зупинення операцій із бюджетними коштами на рахунках розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів. Станом на 1 жовтня 2016 року за результатами застосованих заходів впливу розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів усунуто 503 порушення бюджетного законодавства на загальну суму 330,5 млн гривень [15].

Необхідність наділення повноваженнями щодо складання протоколу про адміністративні правопорушення посадових осіб Державної казначейської служби зумовлена й аналізом діянь, які становлять об'єктивну сторону адміністративно карного порушення бюджетного законодавства. У статті 164-12 КУпАП передбачено відповідальність за порушення вимог БК України під час здійснення попередньої оплати за товари, роботи та послуги за рахунок бюджетних коштів, а також порушення порядку і термінів здійснення такої оплати; здійснення платежів за рахунок бюджетних коштів без реєстрації бюджетних зобов'язань, за відсутності підтвердних документів чи при включенні до платіжних документів недостовірної інформації; взяття зобов'язань без відповідних бюджетних асигнувань або з перевищенням повноважень, установлених БК України чи законом про Державний бюджет України на відповідний рік; здійснення видатків бюджету чи надання кредитів із бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням всупереч БК України чи закону про Державний бюджет України на відповідний рік та інші порушення бюджетного законодавства. Такі правопорушення (які тягнуть і фінансово-правову, й адміністративну відповідальність) можуть виявляти уповноважені особи Державної казначейської служби і складати не лише протоколи про бюджетне правопорушення щодо розпорядників та одержувачів бюджетних коштів – юридичних осіб, але й протоколи про адміністративне правопорушення щодо посадових осіб бюджетних установ. Тому доцільним є внесення змін до п. 1 статті 255 КУпАП шляхом його доповнення абзацом такого змісту: «Державної казначейської служби України (стаття 164-12);».

Висновки. Отже, суб'єктами, наділеними найбільшим обсягом повноважень щодо застосування заходів адміністративної та фінансово-правової відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері, доцільно вважати органи Держаудитслужби України. Ці суб'єкти виявляють та документально оформляють бюджетні правопорушення, застосовують або ініціюють застосування більшості заходів впливу за порушення бюджетного законодавства, а також складають протоколи про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 164-12 КУпАП.

Перетворення Рахункової палати України на вищий незалежний орган зовнішнього аудиту, що діє на підставі Міжнародних стандартів для вищих аудиторських інституцій, а також відсутність практики складання протоколів про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 164-12 КУпАП, уповноваженими особами Рахункової палати України зумовлює потребу перегляду її статусу як учасника провадження у справах про адміністративні правопорушення шляхом позбавлення повноважень щодо складання протоколів у цій категорії справ. Натомість, беручи до уваги необхідність швидкого реагування на порушення бюджетного законодавства на стадіях виконання та звітування про виконання бюджетів не лише шляхом застосування заходів фінансово-правової відповідальності до розпорядників та одержувачів бюджетних коштів, але й за допомогою притягнення до адміністративної відповідальності посадових осіб цих суб'єктів, доцільним є надання уповноваженим особам Державної казначейської служби України права складати протоколи про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 164-12 КУпАП.

1. Про утворення Державної аудиторської служби України: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 868 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 87. – Ст. 2907.

2. Деякі питання запобігання корупції в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2016 р. № 803-р // Урядовий кур'єр. – 2016. – 12 лист. – № 213.

3. Про Рахункову палату: Закон України від 2 липня 2015 року // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 36. – Ст. 360.

4. Методичні рекомендації з проведення Рахунковою палатою фінансового аудиту, затвержені рішенням Рахункової палати від 22 вересня 2015 року № 5-5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.acrada.gov.ua/doccatalog/document/16746274/Method_rek_fin_audit.pdf.

5. Гетьманець О. П. Правове регулювання бюджетного контролю в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / О. П. Гетьманець. – Х., 2009. – 427 с.

6. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 375 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 69. – Ст. 1936.

7. Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства фінансів України як головного розпорядника коштів державного бюджету та відповідальних виконавців бюджетних програм на всіх стадіях бюджетного процесу: Наказ Міністерства фінансів України від 23 серпня 2012 року № 939 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 86. – Ст. 227.

8. Про затвердження Порядку складання та передачі за належністю довідки про порушення бюджетного законодавства та її форми: Наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 2004 року № 238 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 16. – Ст. 1149.

9. Про затвердження Порядку складання Протоколу про порушення бюджетного законодавства та форми Протоколу про порушення бюджетного законодавства: Наказ Міністерства фінансів України від 15 листопада 2010 року № 1370 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 93. – Ст. 3316.

10. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 року № 215 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 33. – Ст. 964.

11. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку застосування органами Державної казначейської служби України заходів впливу за порушення бюджетного законодавства: Наказ Державної казначейської служби України від 29 грудня 2012 року № 394 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/category/215061>.

12. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2016 року № 43 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 12. – Ст. 506.

13. Звіти про результати діяльності органів Держаудитслужби та її територіальних органів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish>.

14. Невідомий В. І. Теоретико-практичні аспекти реформування Рахункової палати України у вищу аудиторську інституцію / В. І. Невідомий // Фінанси України. – 2014. – № 2. – С. 30–43.

15. Інформація щодо зупинення операцій з бюджетними коштами за січень–вересень 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/publish/article/337791>.

Назар Ю. С., Проць И. М. Субъекты применения мер административной и финансово-правовой ответственности за нарушение бюджетного законодательства

Исследована деятельность субъектов, наделенных правом применения мер административной и финансово-правовой ответственности за нарушение бюджетного законодательства. Проанализированы полномочия Счетной палаты Украины, Министерства финансов Украины, органов Государственной казначейской службы и Государственной аудиторской службы по привле-

чению виновных в нарушении бюджетного законодательства лиц к административной и финансово-правовой ответственности.

Выделены основные проблемы деятельности субъектов, уполномоченных применять меры административной и финансово-правовой ответственности за правонарушения в бюджетной сфере. Предложено пересмотреть целесообразность наделения Счетной палаты Украины полномочиями по составлению протоколов об административном правонарушении, предусмотренном статьей 164-12 КУоАП, и обоснована необходимость наделить такими полномочиями органы Государственной казначейской службы Украины.

Ключевые слова: нарушение бюджетного законодательства, административная ответственность, финансово-правовая ответственность, меры воздействия, субъекты применения мер воздействия.

Nazar Yu. S., Prots I.M. Subjects of application of measures of administrative, financial and legal responsibility for violation of budget legislation

The article studies the activity of subjects with the right of application of measures of administrative, financial and legal responsibility for violation of budget legislation. Analyzed the powers of the accounting chamber of Ukraine, Ministry of Finance of Ukraine, bodies of State Treasury service and the State audit service on the perpetrators of the violation of the budget legislation of persons to administrative and financial responsibility.

The expediency of allocation of the main problems of activities of entities authorized to apply measures of administrative and administrative-legal liability for offences in the public sector. Invited to reconsider the appropriateness of granting the accounting chamber the powers to draw up protocols on administrative offense under article 164-12 Art, and to confer such powers to the bodies of State Treasury service of Ukraine.

The conversion of the accounting chamber of Ukraine at the highest independent external audit institution that operates on the basis of International standards for Supreme audit institutions, as well as the lack of practice of drawing up protocols on administrative offense under article 164-12, Art, authorized persons of the accounting chamber of Ukraine predetermines the necessity of reconsideration of its status as the participant of manufacture on Affairs about administrative offences by the prison authority to develop protocols for this category of cases.

Taking into account the need for rapid response to violations of budget legislation in the stages of implementation and reporting on the implementation of budgets not only by means of taking financial and legal responsibility to managers and recipients of budgetary funds, but also by bringing to administrative responsibility of officials of these entities, it is appropriate to provide to the authorized persons of the State Treasury service of Ukraine the right to draw up protocols on administrative offence under article 164-12, Art.

Key words: violations of the budget legislation, administrative responsibility, financial responsibility, measures, influence, subjects of application of measures of influence.

Стаття надійшла 22 листопада 2016 р.